

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda sorularımın İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya tarafından yazılı olarak Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.
29/04/2024

Almet Şik
İstanbul Milletvekili

Kısa süre önce, Antalya Döşemealtı'nda bulunan Göç İdaresi Geri Gönderme Merkezi (GGM), kalan 400'e yakın mültecinin insanlık dışı koşullar altında yaşadığı ve işkence gördüğü iddiasının ardından bu kez de Çanakkale Ayvacık Geri Gönderme Merkezi'nde işkence ve pek çok hak ihlali yaşandığı bilgisi basına ve kamuoyuna yansımıştır.

Çanakkale Tabip Odası, İnsan Hakları Derneği (İHD), Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim Sen) ile Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Çanakkale şubeleri, Ayvacık Geri Gönderme Merkezi'ne (GGM) dair hazırladığı raporda; 21 Temmuz 2023 tarihinde ismi öğrenilemeyen bir kadının, telefon vasıtasıyla komisyona ulaşp, Ayvacık GGM'de tutulan eşinin kötü koşullarda kaldığını ifade ettiği aktarıldı. Raporda, kadının, "Erkeklerden bir grup, diğer erkeklerle tecavüz ediyor. Eşim banyo yapmaya korkuyor, çünkü banyo yapmaya gittiğinde tecavüz riski olduğunu söylüyor. Ayrıca yemekler köpeğe verilir gibi yerlere atılıyor ve 'hadi ye' deniyor. Kadınlar uyuşturucuya alıştırılıyor. Hijyen açısından çok kötü koşullarda ve kadınlarla erkekler beraber aynı odalarda kalmaya zorlanıyor" dediği belirtilmiştir.

15 Eylül 2023 tarihinde ise bir kadının komisyona ulaştığı ve GGM'de sağlıklı olmayan koşullarda yaşadıklarını söylediği belirtildi. Raporda, kadının erkeklerle aynı yerde kalmaya zorlandıklarını, şikayet ettiklerinde eski müdürün "Sizi buradan çıkartabilirim" sözleriyle tehdit ettiği ve rüşvet istediğini söylediği belirtildi. İddialar sonrası 21 Eylül 2023'te kadının sınır dışı edildiği bilgisi alındığı aktarılmıştır.

GGM'de tutulan kişilerin memurlar tarafından "Pis Afgan", "Geberip gitmiyorsunuz", "Her şeyi mahvettiniz" gibi nefret söylemlerine maruz kaldığının tespit edildiği belirtilen raporda, "GGM doktorlarının sorumsuz davranışlarından, bebeklerin ve yetişkinlerin aynı hijyensiz koşullarda tutulmasından, battaniye gibi ihtiyaçların yetersizliğinden ve içme suyunun yeteri kadar tedarik edilmemesi gibi durumlardan şikayetçi olduğu" ifadelerine yer verilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Söz konusu GGM'inze tutulanların işkence, cinsel istismar, rüşvet ve benzeri iddialarına yönelik yönelik bugüne dek herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır? Mültecilere kötü muamele ve işkence eden kamu görevlileri hakkında herhangi bir idari ve cezai soruşturma var mıdır?
- 2- Söz konusu GGM'nin denetimi en son ne zaman yapılmıştır? Denetim bulguları nelerdir?
- 3- Söz konusu GGM'nin kapasitesi kaç kişiliktir? GGM'de bulunan mülteci sayısı nedir? Cinsiyet ve yaş dağılımı nasıldır?
- 4- Kadın ve erkeklerin aynı odada kalmaya zorlanmalarının gerekçesi nedir?
- 5- GGM'de yaşanan usulsüzlükler ve suç teşkil eden davranışlarla ilgili şikayette bulunan bir kadının bu sebeple sınır dışı edildiği bilgisi doğru mudur? Kadının sınır dışı edilme gerekçesi nedir?
- 6- Söz konusu GGM'nin denetimi en son ne zaman yapılmıştır? Denetim bulguları nelerdir?
- 7- Her gün yeni iddialarla gündeme gelen GGM'lerde yaşanan, hak ihlallerine, sağlığa erişim engellerine karşı Bakanlığınızın herhangi bir çalışması var mıdır? Koşulların iyileştirilmesi için İlgili bakanlıklar ve kurumlarla koordine olunmuş mudur?